

Asia nro: DKIR/172/00.05.00/2024
Viite: Kirkkohallituksen lausunto sisäministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi ulkomaalaislain muuttamiseksi (Kansainvälisen suojelun tiukentaminen)

Sisäministeriölle

Kirkkohallitus kiittää pyynnöstä saamastaan mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi ulkomaalaislain muuttamiseksi.

Kirkkohallitus näkee tärkeänä, ettei kansainvälistä suojelua saaneiden oleskelulupia lakiesityksen mukaisesti lyhennettäisi eikä pakolaisuuden tai toissijaisen suojelun perusteella olevien oleskelulupien pituutta erotettaisi toisistaan, sillä kummassakin on kyse kansainvälisestä suojelusta. Kansainvälisen suojelun tarpeet ovat usein pitkäkestoisia. Oleskelulupien lyhentämisestä aiheutuva käsittelymäärien kasvu kuormittaa työpaineen alla olevaa Maahanmuuttovirastoa ja tämä lisäisi myös maahanmuuton kustannuksia. Kirkkohallitus ehdottaa, että sekä ensimmäisen luvan että jatkoluvan pituus pidetään ennallaan.

Oleskelulupien lyhentäminen on kotoutumista haittaava tekijä. Kotoutumiseen panostaminen on yksi hallitusohjelmassa esille nostettuista maahanmuuttopoliittisista ratkaisuksista. Lyhyt oleskelulupa vaikeuttaa ihmisen asettumista ja kotoutumista uuteen maahan.

Lisäksi kirkkohallitus ehdottaa, että pykälissä 107 ja 108 pitäydytään aiemmassa sanamuodossa, jonka mukaan yksilöllinen tutkinta tehdään jo harkittaessa kansainvälisen suojelun lakkauttamista tai peruuttamista. Tämä on tärkeää yksilön oikeusturvan varmistamiseksi. Niissä tapauksissa, joissa kansainvälinen suojelu voidaan peruuttaa lakiesityksessä ehdotetuilla perusteilla mm. erityisen törkeästä rikoksesta tai jos henkilö on vaaraksi yhteiskunnalle, on erittäin tärkeää tutkia myös rikoksiin tai vaaraan liittyvät tekijät ja olosuhteet. Lakiperusteluissa oleva maininta, ettei yksilöllisellä tutkinnalla olisi vaikutusta kansainvälistä suojelun peruuttamiseen, kaippaa selventämistä. On tärkeää varmistaa, että henkilö tulee oikeudenmukaisesti kohdeltua, vaikka hän olisi tehnyt vakavan rikoksen. Kaikissa tapauksissa on varmistettava, ettei palautuskieltoa rikota.

Lakiluonnoksessa ehdotetaan, että kun kansainvälistä suojelua saaneen suojelu loppuu ja hakijaa ei voida palauttaa hänelle myönnetään tilapäinen oleskelulupa vuodeksi kerrallaan. Tilapäinen oleskelulupa ei anna mahdollisuutta työntekoon, mikä on riski pimeään työhön ajautumiselle ja muulle hyväksikäytölle. Tilapäistä oleskelulupaa ratkaisuna tulisi em. syystä kirkkohallituksen mielestä välttää.

Pirjo Pihlaja
kirkkoneuvos

Petri Määttä
kirkkoneuvos